

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Navežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI

Pretepi na dunajskem vseučilišču.

DUNAJ 10. Danes okoli 10. uri dopoldne je nekoliko stotin židovskih dijakov zionistov zasedlo avlo vseučilišča, stopnice in rampe, da bi s tem protestirali proti včerajšnjemu nasilju nemško-nacij. dijakov. Kmalu je prišlo več stotin nemško-nacionalnih dijakov. Začel je hud pretep, ki je trajal pol ure. Nemško-nacionalni dijaki, ki so bili močnejši, so potisnili zioniste iz avle, s stopnic in rampe, ki so jih potem sami zasedli ob pevanju „Die Wacht am Rhein“.

Policijska se ni umešavala v pretep, ampak je napravila samo močan kordon pred stopnicami in rampami, da bi zabranila drugim dijakom, da bi se ne umešavali v pretep, vendar so dijaki kordon razbili. Mnogo zionistov je bilo ranjenih, nekateri celo težko. Odvedli so jih v bližnje prodajalnice in hiše, kjer so jim zdravniške postaje podelili prvo pomoč. Nemški nacionalci so še dve uri potem držali zasedene stopnice in rampe in niso pustili na vseučilišče ni slovaške ni italijanske dijače.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 10. Kakor se govori, da bo na jutranji seji poslanske zbornice dr. Bela Rakovszky (ljudska stranka) interveniral o vedenju Srbije.

BUDIMPEŠTA 10. Jutri ob otvoritvi poslanske zbornice, predloži minister za notranje stvari grof Andrássy svoj zakonski načrt o volilni reformi. Minister poda kratek ekspozé o problemu volilne reforme.

Generalni štrajk delavcev na Reki.

REKA 10. (Og. biro) Socijalno demokratska stranka je za danes ob 4. uri popoldne s letaki sklicala delavce na posvetovanje na Zichy-jevem trgu. Na dnevnem redu shoda je bila splošna volilna pravica in tozadnja predloga ministra grofa Andrássy-ja.

Danes opoldne je pričel generalni štrajk. Štrajkovcev je okoli 15.000.

Generalni štrajk socijalnih demokratov.

BUDIMPEŠTA 10. Socijalno-demokratska stranka hoče pričeti z generalnim štrajkom še le jutri, radi česar se bo nocoj vršil nov shod.

Štajerski deželni zbor zaključen.

GRADEC 10. Deželni zbor je bil danes zaključen.

Cesar Viljem pri Zeppelinu.

DONAUESCHINGEN 10. Cesar Viljem s spremstvom, knez in kneginja Fürstenberg z rodbino in vsemi knežjimi gosti so s cesarskim posebnim vlakom zapustili Donaueschingen. V Manzell pridejo ob 1 uri popoldne. Tamkaj se bodo baje mudili do 3 in tri četrti ter si ogledali Zeppelinov zrakoplov I. Vreme je mrzlo in prav lepo.

Cesar Viljem v zrakoplovu.

FRIEDERICHSHAFEN 10. Ob 1. uri 50 minut se je zrakoplov na katerem sta bila cesar Viljem in grof Zeppelin dvignil v zrak. Ob 2.15 uri se je zrakoplov obrnil nad Immestadt in je nato krenil proti Friederichshafenu.

FRIEDERICHSHAFEN 10. (Wolffov biro) Z zrakoplovom se ni dvignil cesar Viljem, marveč knez Fürstenberg. Poročevalci so cesarja zamenjali s knezom, ker sta bila oba v lovskih oblekah.

Afera Casablanke pride pred razsodišče.

BEROLIN 10. Namestnik državnega tajnika za unanje stvari, pl. Kiderlen-Wächter in francoski poslanik Cambon sta danes v unanjem uradu podpisala sledeči dogovor: Nemška in francoska vlada obzljajeta dogodke ki so se pripetili v Casablanci dne 20. sept. in ki so dovedli podrejene organe do upotrebe sile in do nevoljo vzbujajočih dejanj. Skleneta, da se vsa tozadnja vprašanja predloži razsodišču. V obojestranskem sporazumljenju se vsaka obeh vlad obveže, da izrazi svoje obzljajanje nad čini teh organov primerno pravoreku, ki je izrečejo razsodniki o včinu in o pravnih vprašanjih.

PARIZ 10. „Agence Havas“ poroča: Poslanik Cambon je bil danes predpoludne pooblaščen, da izmenja signaturo dogovora. Sedaj preostaja samo še izvolitev razsodišča, kar se nemudoma zgodi.

Ženitev vojvode Abruškega.

LONDON 10. „Daily Express“ poroča, da je italijanski kralj Viktor Emanuel privolil v ženitev vojvode z Abruškega z Amerikanko mis. Elkin. Zakon ne bo morganatičen, marveč dobi mis Elkin čast princesinje italijanske kraljevske hiše. Poroča bo na spomlad.

Alžir 10. Tajno listino o konstrukciji nekakega novega torpeda, ki je pred nekaterimi

dnevi izginila, je našel vratar pravosodne palače v eni sodnih dvoran.

Peking 10. — Cesarica-vdova je težko obelela.

Nemški državni zbor.

Interpelacije glede objave cesarjevega intervjuja.

BEROLIN 10. Dohode do državne zbornice oblega velika množica ljudstva. Zbornica je v vseh prostorih prenapolnjena. Vse tribune so goste zasedene, tudi dvorna loža in loža diplomatov. Na dnevnem redu današnje seje so interpelacije glede objave cesarjevega intervjuja v „Daily Telegraphu“. — Državni kancelar knez Bülow je izjavil, da je pripravljen takoj odgovoriti na interpelacije.

Posl. Bassermannu je utemeljeval interpelacijo narodnih liberalcev in med drugim izjavil, da vlada enoglasen protest proti umešavanju cesarja v unanjo politiko. Čim višje stoji človek, tem oprezejši mora biti pri dalekosežnih izjavah. Potrebno je avtentično pojasnilo. Izogniti bi se bilo treba istočasemu dopustu državnega kancelarja in državnega tajnika za unanje stvari.

Mi ne želimo, da knez Bülow v otižled težkim nalagam notranje in unanje politike odloži svojo službo. Želimo pa jamstva proti umešavanju osebnega režima. Od skupne adrese meščanskih strank si ne obetamo nikakega uspeha. Želimo, da dobi cesar podrobno informacijo o današnji razpravi. Nečemo, da nas'ane med cesarjem in narodom prepada. Govornik je prečital izjavo, ki jo je sklenila centralna zveza narodnoliberalne stranke. Izjava pravi, da niso osebna umešavanja cesarja v unanjo politiko koristna niti blaginji države, nito se ujemajo z ustavo.

Govornik je priznavaje plemenite razloge cesarja izrekel željo, naj bo cesar oprezen, kakor se to pristojno ustavnemu vladarju.

Govornik je zaključil z željo, naj bo to poslednjičkrat, da se obračamo s takim opominom na cesarja.

Posl. Wiemer (svobodnemiselna stranka) je izjavil, da je bila prošnja za odpust državnega kancelarja korektna, ne pa zadostna. Državni kancelar je moral skrbeti, da pride njegova politika do izraza. Osebnost mora prenehati.

Posl. Singer (soc. demokrat) je izjavil, da spremlja inozemstvo obelodanjenje „Daily Telegrapha“ z zasmehom in roganjem. Večina državnega zbora je sokaiva na takih dogodkih. (Prigovor pri večini).

Da so širji sloji Nemčije sovražno Anglezij, to se pravi dejanskim razmeram biti v obraz. To je prav tako, kakor bi cesar plaval v oblakih. Napraviti je treba red nasproti državnemu kancelarju in nasproti cesarju, da pridemo v unjo politike lahkomišljenosti, govorov in brzojav. Zahteve Bassermannova so naročeno delo državnega kancelarja. Nemški narod je treba zakonito ščititi ponavljanjem takih pogreškov s spremembo ustave, ki daja narodu odločitev o vojni in miru in zakonom o odgovornosti ministrov.

Posl. dr. Heydebrand (konzervativec) je rekel, da tudi državni kancelar sam obzljuje dogodke. Take stvari se ne smejo več ponavljati. Upamo, da poda državni kancelar dovoljen odgovor. (Pohvala na desnici).

Posl. Hatzfeld (državna stranka) je rekel: Od odgovora državnega tajnika bo odvisno naše stališče.

Na to je državni kancelar Bülow odgovoril na interpelacije. (Radi pomankanja prostora priobčimo jutri).

DOGODKI NA BALKANU.

Anglija in balkansko vprašanje.

Nekdaj je bil vpliv Anglije v Carigradu vsemozhen. Turčija je bila uverjena, da so jej v Londonu najzanesljivejši zaščitniki in prijatelji. Ko pa se je pokojni glavni angleški državnik Gladstone jel toplo zavzemati za usodo balkanskih Slovanov, je Nemčija začela previdno in spretno manevrirati, da v Carigradu izpodrine angleški vpliv in ga nadomesti z nemškim. To se jej je počasi tudi posrečilo tako, da je turški sultan smatral nemškega cesarja za svojega najboljšega in edinega prijatelja. Nemški cesar je bil ob svojem obisku v Yildiz Kiosku nenavadno proslavljan in češčen in oba vladarja sta vsaki hip menjavala poklone in zatrdila prijateljstva.

V zadnji čas se je pa scenerija zopet spremenila. Prišlo je proglašanje Bolgarake neodvisnim kraljestvom. To je bil udarec za Turčijo. Prišlo je še poprej proglašanje ustave v Turčiji, ki je povpešilo proglašanje aneksije Bosne in Hercegovine. Prvi dogodek je bil le v prilog temu poslednjemu in Turčija je videla v Avstro-Ogrski zaveznico Bolgarke in svojo nasprotnico. Posebno pa še

po formalnem proglašenju aneksije. Dokaz temu je intenzivni bojkot avstrijskega blaga v Turčiji. Nemčija pa je zopet zaveznica Avstro-Ogrske.

Te dogodke je znala Anglija spretno in rafinirano izkoristiti in danes je zopet v Carigradu vpliv Anglije zelo velik. Ze ob proglašenju ustave v Turčiji so se v Carigradu vršile manifestacije simpatij do Anglije.

Ta poslednja pa izkorišča dalje to razpoloženje v Turčiji sibi v prilog. V vrsto teh prizadevanj se uvršča tudi govor, ki ga je imel angleški ministerski predsednik Asquith na banketu, prirejenem na čast londonskemu lord-mayorju dne 9. t. m. Angleški minister je ostentativno nastopil kakor zaščitnik Turčije. Dejal je, da vsaki spremembi na Balkanu morajo pritruditi vlasti, ki so podpisale berlinski dogovor, vstevši — Turčijo. Ni res — je dejal — da bi bila Anglija nasprotna direktnim pogajanjem med Turčijo in Bolgarsko, ali vsaki dogovor morajo podpisati tudi druge interesirane stranke. Turčija, ki trpi največ škodo, more zahtevati sporazumljenje, ki bo združljivo z njeno častjo in njenimi interesi.

Še-le potem, ko bo doseženo sporazumljenje med Turčijo in Bolgarsko, oziroma Avstro-Ogrsko, bo odprta pot k splošnemu sporazumljenju.

Potem pa je angleški minister tudi malce grozil. Mi vsprejemamo radi — je zaklical — vsako roko, ki ima dobre namene. Angleška flota je na višini vsake odgovornosti, ki bi jej mogla navstati. Vse vlasti vedo, da Anglija hoče ohraniti svojo neoporečno supremacijo na morjih. Ne da bi hotela s tem žaliti ali uganjati pustolovstva, ampak, ker vrši s tem svojo naravno dolžnost, to je da prepreči vsaki napad inozemstva na angleško — trgovino in industrijo!

In res za to gre. Turčija je velik odjemalec industrijskih izdelkov in v njej so angažirani veliki trgovski interesi! To je namen angleškega zavzemanja za — Turčijo!!

Demonstracije proti Avstro-Ogrski in Romuniji.

Iz Bukarešte javljajo, da so bili v nedeljo v Krajovi, Useru in Turn-Severinu shodi, na katerih se je demonstriralo proti Avstro-Ogrski.

IZ BOSNE.

LONDON 10. „Times“ je priobčila daljši dopis člena gospodske zbornice prof. dr. Lamascha, v katerem se odklanja obžitanje, češ, da Avstro-Ogrska moti svetovni mir. Nadalje izvaja prof. Lamasch, da se niso, kar se je že pojasnilo, vsled janskije Bosne dejanske razmere nikakor spremenile in da so pravice, ki jih Srbija uveljavlja za Bosno in Hercegovino popolnoma neosnovane.

Bosanska deputacija pri nadvojvodi Fran Ferdinandu.

DUNAJ 10. Nadvojvoda Fran Ferdinand je danes predpoludne z veliko slavnostjo vsprejel bosansko poklonstveno deputacijo.

Dementi.

DUNAJ 10. V zadnjih dneh kolportirajo nekateri listi, specejelno inozemski vznemirajoče vesti iz Bosne in Hercegovine. Tako so poročali, da sa bande udrie na srbski in črnogorski mej, da je bila vržena v zrak vojašnica v Konjicah, da so dezertirali Avstro-Ogrski vojaki, da celo častniki, da je srbski vojak ubil nekakega infanterista itd. Na kompetentnem vojaškem mestu ni ničesar znano o vseh teh poročilih, ki so vržene v svet vsled nervoznosti, iz zlobne tendence, oziroma se hoče z njimi vzbujati senzacijo, za to se jih zamore tem odločneje dementirati.

Budimpešta in mohamedanska deputacija.

BUDIMPEŠTA 10. Mestno zastopstvo je sklenilo, da slovesno pozdravi mohamedansko poklonstveno deputacijo na povratku z Dunaja in da se imajo člani deputacije za ves čas bivanja v Budimpešti smatrati kakor gosti peštanskega magistrata.

IZ SRBIJE.

Izjava kralja Petra.

PARIZ 10. Beligranski dopisnik „Journala“ je bil vsprejet v avdienci od kralja Petra. Kralj mu je izjavil, da se more že iz vedenja Srbije spoznati, da ni ona proti miru in da bi ta mir ne bil nikdar rušen. Srbija ne spremeni svojega korektnega vedenja nasproti Avstro-Ogrski. Srbija gleda s zaupanjem na vspehe mednarodne konference, ki se ima vršiti in ki bo gotovo uvaževala srbske pravne zahteve.

IZ TURČIJE.

Turško bolgarska pogajanja.

FRANKOBROD o M. „Franki Zeitung“ poroča iz Carigrada: Bolgarija je na poga-

janjih s Turčijo umaknila vsa politična vprašanja. med drugimi vprašanje o eksarhatu in položaju makedonskih Bolgarov in skuša skleniti s Turčijo carinsko zvezo, kakor je ona med Španjo in Portugalsko.

Oboroženje Turčije.

Iz Carigrada poročajo, da je vojni minister naročil za 30 mil. frankov patron za puške. Ob enem je razpisan natečaj za nabavo šrapnelov za 10 mil. frankov. Doslej sta se javili tvornici Škoda v Plzeu in Manfred Weiss v Budimpešti.

Z občnega zbora političnega društva „Edinost“

dne 8. novembra 1908.

Tajnik g. dr. J. Wilfan je podal nastopno poročilo o delovanju in o dogodkih v društvenem letu 1907—1908:

Cenjeni zborovalci, mili rojaki! Prej, nego Vam v imenu društvenega odbora podam poročilo o njegovem delovanju v minulemu letu, mi je reči, kako je bil odbor sestavljen, in se spomniti faktorjev, ki so v splošnem oziru ugodno ali neugodno vplivali na njegovo delovanje.

Za društveno leto, ki se zaključuje z današnjim zborovanjem, je bil odbor izvoljen na lanskem rednem občnem zboru, 24. novembra 1907 l., ter se je sestavil takole: dr. Otokar Rybář, predsednik; Alojzij Goriup in dr. Edvard Slavik, podpredsednika; dr. Josip Mandić, blagajnik, dr. Josip Wilfan, tajnik; nadalje odborniki: Ante Bogdanović, dr. Gustav Gregorin, Ant. Miklavc, Peter Može, Dragotin Trošt; namestniki: Valentin Cibic, Ferdinand Ferluga, Josip Gregorič, Fran Košuta, Josip Negode, Martin Pečar, Dragotin Pertot, Anton Sancin Drejač, Josip Urbančič; računski pregledovalci: dr. Josip Abram, Ivan Prelog in Gracijan Stapančič.

Tekom leta se je odbor sestel v 13 rednih sejah; tem pa je dodati one številne seje, ki so bile posvečene razpravam o tržaški volilni reformi. Razun tega so se odborniki na mnogih sestankih posvetovali in dogovarjali o tekočih stvareh. — Zelo je obžalovati, da ne morejo okoličanski odborniki, oziroma odborniški namestniki, razun malo izjem, zaradi daljave udeleževati se sej tako redno, kakor bi želeli.

V mestu ssem je obsežnost in raznolikost naših organizacijskih naprav dovela do neke decentralizacije političnega delovanja, in s tem do neke razbremenitve našega društvenega odbora kakor takega. To je brez dvoma povečalo akcijsko silo našo, in bo torej trajno koristno, dokler homo skrbno čuvali edinstvo in enotnost v vodstvu narodnih vrst.

Kakor se umeje samo ob sebi, je bil društveni odbor vedno na razpolago vsem onim, ki služijo narodni stvari s tem, da opozarjajo na pomanjkljivosti in potrebe in dajejo koristne nasvete. Bodi jim na tem mestu izrečena zahvala za njihovo zanimanje. Posebna zahvala pa velja pač onim, ki so tudi dejanski podpirali odborovo delovanje; zahvala in priznanje v prvi vrsti društvenemu glasilu, listu „Edinosti“, za njegovo sodelovanje, bodisi s tem, da je oglašalo za društvo in o njegovem delovanju poročalo, bodisi s tem, da je vrsto zastopalo ideje in interese, katerim služita pod istim imenom društvo naše in dnevnik „Edinost“.

Ako torej ni manjkalo faktorjev, ki so v splošnem oziru podpirali odborovo delo, bo vendar moral novi odbor iskati take podpore še v nečem, namreč v pomnoženem številu društvenih členov. Iz blagajnikovega poročila posnamete, častiti zborovalci, koliko členov šteje društvo sedaj: koliko pa bi jih moglo in moralo imeti v svojih vrstah, lahko sami izračunate. — V tej točki mora se zastaviti živjeja agitacija; naj stopi na mesto brezplodnega zabavljanja onih, ki stojijo na strani, vspešno sodelovanje vseh za skupno nalogo in skupne cilje!

Kakor je bilo naglašeno že lani, o jednaki priliki, ne more se to poročilo omežati na naštevaje sej, javnih nastopov itd., ki v svoji skupnosti tvorijo odborovo delovanje v razdobju, na katero se nanaša poročilo. Ozirati se je marveč tudi na predmet odborovega dela. Take objektivne slike pa ni možno podati, ako se ne pritegne vanjo — seveda le v kratkih potezah in v glavnih točkah — vse, kar je bilo znamenito za politično življenje tržaškega Slovanstva v dotičnem razdobju.

V prehodu k stvarnemu poročilu se mi je dotakniti predmeta, ki je osebno po svojem zunanjem povodu, vendar pa v neločnici zveziz našim društvom, z ideali, katerim je posvečeno v službo. —

Ta predmet je označen z imeni gospodov drž. in dež. poslancev Matka Mandića in Vekoslava Spinčiča. Prvi je začetkom tekočega leta slavil 25-letnico političnega in častniškega delovanja, drugi koncem minulega meseca 60-letnico svojega življenja. Društveno glasilo je ob obeh slavnostih očitno — kakor vam bo, cenjeni zborovalci, še v spominu —, ne samo splošno narodne, ampak posebno tudi one zasluge, ki jih imata Spinčič in Mandić za naše društvo in za tržaško Slovenstvo. Tu mi je navesti le, s čemer sta oba slavljence prišla v posebno ozko zvezo z nami: prof. Mandić je do konca 1904 l. bil skozi dolgo vrsto let našim društvenim predsednikom, je vodil, in deloma še vodi nekatera od naših najvažnejših društev, povsod in v vsakem času delaven, energičen, požrtvovalen bojevnik za našo stvar; prof. Spinčič je kakor državni poslanec redno prihajal na naše občne zборе in na njih poročal o svojem delovanju, je v letih, ko je tržaška okolica bila brez zastopnika v državnem zboru, bil njen zaščitnik kakor da je tudi od nje izvoljen, in je končno z vstrajnim, vnetim in vspešnim parlamentarnim delom o priliki državnoborske volilne reforme zagotovil naši okolici zopet njen mandat ter pripravil pot ugodni rešitvi našega mestnega ljudskošolskega prasanja. — Mandićeva slavnost se je vršila v Trstu; na njej je društveni predsednik z zgovorno besedo dal izraza čustvom globoke hvalečnosti in srčne udanosti, ki jih gojijo tržaški Slovenci do našega Mandića. Profesorja Spinčiča 60. rojstni dan se je slavil v njegovi domači občini; odbor se, žal, ni mogel udeležiti te slavnosti in je za to pismenim potom sporočil slavljencu čestite tržaških Slovencev, ki mu v iskreni simpatiji hranijo neminljivo hvaležnost.

Zares bi morali tržaški Slovenci — to bodi rečeno v zaključek tega ne toli osebnega koli stvarnega poglavja — pozabiti ali zatajiti morda najlepše liste zgodovine svojih bojev, ko bi slavnosti, vršivše se v Mandićevem in Spinčičevem imenu, ne smatrali več za slavnost svoje lastne svete stvari.

En dogodek daje minulemu društvu letu, in ž njim tudi odborovemu delovanju, glavno obilježje: 19. junija t. l. so v tržaškem dež. zboru italijanski in slovenski zastopniki soglasno vsprejeli reformo tržaškega občinskega, oziroma deželnozborskega volilnega reda. Kakor sem že prej namignil, se je društveni odbor skupaj z gg. deželnimi poslanci in z zaupniki posvetoval v raznih sejah o odločilnih točkah predlagane reforme. Najprej v svojem bistvu, potem tudi v vseh podrobnostih je vam ista, cenjeni zborovalci, bila priobčena potom našega glasila in na javnih shodih, ki jih je sklical odbor na dan 18. junija v Škedenj, na dan 21. junija k Sv. Ivanu, in še pred kratkim, na dan 25. oktobra, v ta-le „Narodni dom“. Tem bolj — tudi če bi to spadalo v tajnikovo poročilo — je odveč pečati se tu podrobneje s to točko. Volilna reforma demokratizuje volilno pravico, deli mesto v volilne okraje, uvaja v okolico s tremi okraji dva volilna razreda, odpravlja glasovanje z relativno večino, daje okolici od 80 mandatov 12, jej varuje zastopstvo v delegaciji ali mestnem, oziroma deželnem odboru; mestnim Slovincem odpira možnost aktivne samostojne udeležbe na političnih. Gotovo nam ta reforma ne izpolnjuje niti glavnih naših zahtev, ki sta: našemu številu primernejše zastopstvo in temu v podlogo proporcionalni volilni sistem. Vendar je reforma pridobitev napram dosedanjemu stanju in vsekakor napram onim takozvanim reformam, ki so nam jih pripravljali italijanski mogotci in za katerih poslednjo, morda v narodnem oziru najslabšo, so bili internacionalno organizovani delavci pripravljeni iti na ulico — v boj proti nam. Ne zabimo tega, in ne zabimo končno junaske obstrukcije naših deželnih poslancev, na katero se je že lani hvaležno oziralo tajnikovo poročilo kakor na jamstvo boljše bodočnosti in se danes lahko oziramo tudi mi kakor v nosilko boljše sedanjosti.

Konec društvenega leta je prinesel mestnim Slovincem delno, vse drugo nego zadostno rešitev njih ljudskošolskega prasanja. Država je s tekočim šolskim letom nastavila pri svoji ljudski šoli na Lipškem trgu pet učiteljev, ki bodo poučevali na družinski šoli pri Sv. Jakobu. Ne moremo drugega storiti nego vladi vedno in vedno ponavljati, da z ozirom na naše potrebe nam je dala premo, z ozirom na mero, s katero ustrezno Nemcem, pa naravnost razaljavno, drobitino. Boj tržaških Slovencev za ljudske šole se bo nadaljeval do končne popolne rešitve tega prasanja.

Na tem mestu je opomniti, da so se minule zime otvorili na občinskih šolah v okolici slovenski večerni in nedeljski tečaji za odrasle. Naprava se je izkazala koristno, nam mora ostati obranjena in se še utrditi in razširiti, kakor se je že letos raztegnila na Škedenj.

In gospoda? — Niti letos, v kljub interpelaciji, vlojeni od našega državnega poslanca, se to žalostno, za našo občino sramotno ljudskošolsko prasanje ni približalo

rešitvi. Ni vendar mogoče, da se ta-le še dolgo zavleče.

V šolah je naša bodočnost! za to z veselimi upi pozdravljamo, kar je dosedaj storjenega za trgovsko šolo v Trstu. Naš prvi denarni zavod, „Tržaška posojilnica in hranilnica“, je bil naklonil veliko svoto; „Trgovska in obrtna zadruga“ naša pa si jo je postavila za glavni smoter ter je dala v letošnjem poletju z nakupom lastne hiše, ki bo ravno tudi tej šoli namenjena, našim upom vidno podlago.

Prehajaje s kulturnega na gospodarsko polje je tu predvsem omeniti, da so se s sodelovanjem našega državnega poslanca in g. dež. poslanca Alojzija Goriupa vršila posvetovanja v onih krajih naše okolice, ki so prizadeti od projektovane nove zveze Trst-Tržič; nadalje posvetovanja kmetovalcev in ribičev, teh poslednjih v svrhu ustanovitve lastne zadruge. — Okoličanskim posestnikom, prizadetim valed suše, je z intervencijo našega predsednika bila podeljena državna podpora.

Kako vpliv ima v gospodarskih stvareh politična moč je pokazalo prasanje zastopstva poljedelskih interesov na Dunaju, kjer so smatrali za jedino poklicano zastopnico naše poljedelske okolice italijansko društvo „Societa Agraria“. Storjeni so koraki, da se bo slišalo tudi glas naše kmetijske družbe; v jednom slučaju (glede na podeljevanje sena) je bila že povabljen od vlade, da pošlje svojega zastopnika.

V mestu je naši javnosti dajala v minulem društvu letu predvsem naša krepka „Narodna delavska organizacija“ svojo oznako: v bojih za časa težaške stranke ter potem stavke arsenalskih delavcev, o priliki drugih delavskih gibanj, v številnih javnih shodih, v svojih veličastnih slavnostnih prireditvah se je N. D. O. pokazala znamenitim faktorjem našega javnega življenja.

Kakor značilne epizode narodnega boja v našem mestu je še omeniti konflikt v jstvinčarski zadrugi, burnega shoda 4. februarja, kjer se je pokazala odločnost naših trgovcev, bojkota, s katerim se jim je grozilo in ki je splahnil v nič, in vojne, ki jo je pričela vladajoča stranka proti slovenskim napisnim tablam, pozabljajoča, da je tu slovenska manjšina doma in da je njen jezik ne samo po zakonu ali vladnih odredbah, ampak tudi po prirodi in po pravici deželni jezik.

Te zadnje opombe vodijo same k dogodkom, ki so posegli globoko v življenje vse Slovenije, in tako tudi tržaškega Slovenstva. V Ljubljani je prišlo do konflikta med razburjeno in užaljeno narodno zavestjo na jedni strani in močjo v vladi, v vojaštvu, v gospodarski organizaciji posebejnega Nemštva, na drugi strani. Padle so žrtve, nad katerimi je jokala vsa Slovenija; narodni žalosti se je pridružil tudi društveni odbor s pismom, ki se je poslalo ljubljanski občini v roke njegovega gospoda župana. Boj v Ljubljani, na Kranjskem se nadaljuje: pravica pisanih zakonov vrši svoje delo; dala sreča slovenskega naroda, da pride do veljave tudi ona pravica, ki je zaščitana v neminljivih prirodnih zakonih na dnu človeških src: ž njo zasije našemu narodu sloboda na lastnih tleh, jedinstvo v njem, bratstvo s onimi, ki so nam najbližji — „od Triglavava do Balkana“.

Ne smem zaključiti tega poročila, ne da bi se dotaknil dogodka, ki razburja duhove ne samo v Avstriji, ampak tudi po vsej Evropi, ki se pa z vso pomembnostjo, z vso težo tiče Slovanov, posebno Jugoslovancev: To je anekdota Bosne in Hercegovine. — Politični in obče ves položaj nas Jugoslovancev se je s tem dogodkom spremenil iz dna, nam Slovanom se odpirajo nove perspektive, nova pota, novi cilji, ki nujno zahtevajo določno, odločno orijentacijo naše narodne politike. Našemu čustvovanju je v tem slučaju pot zaščitana z onimi fidejami, ki so vsakemu narodnemu stremljenju izvir in vodilo: domovina, jedinstvo in bratstvo: v domovinski ljubezni, v bratstvu in jedinstvu naj se uredi prasanje, ki se v prvi vrsti tiče le rodni bratov: Slovencev, Hrvatov in Srbov! S tem vprašanjem se je na javnem shodu na Opčinah baval naš predsednik, ki je (pač v soglasju z vso našo javnostjo) s stališča avstrijskih Slovanov pozdravil čin, ki pomnožuje izdatno naše število in s tem tudi našo moč v tej državi, a je ob jednem želel, da bi se z narodnimi interesi novih Avstro-ogrskih državljanov postopalo obzirneje nego se to godi glede na one, ki so sedaj pod nematerniško skrbjo avstrijskih in ogrskih vlad! Govornik je pa tudi dajal izraza nadi, da anekdota, ki je postavila monarhija pred najtežavnejše državno-pravno prasanje, namreč svojega razmerja do anektovanih dežel privede do poloma pogubnega dualizma in do nove ureditve razmer v notranjosti države in s tem do rešitve celokupnega jugoslovanskega vprašanja v tej državi.

Naloga novega odbora mora biti, da se še nadalje okrepi vsestranska organizacija slovenskega življa na Tržaškem, da ohranimo pridobljeno, pridobimo nove pozicije in tako dočakamo ono lepšo bodočnost Slovencev in sploh Jugoslovancev v moč in edinstvo.

Avstrijska kriza.

Zatrja se, da je dobil baron Bienenrth, ko mu je bila poverjena sestava novega ministerstva, pooblastila tudi za slučaj da se proti sestavi parlamentarnega ministerstva pojavijo nepremagljive težkoče. Ali z drugimi besedami: da utegne na pol parlamentarnemu ministerstvu Beckovemu dediti prehodne uradniško ministerstvo.

In res glase vse vesti jako nepovoljno. Baron Bienenrth naleta na velike težave. To pa zopet najbolj na nemški strani. A ne morda samo iz sovražstva do Slovanov, ampak radi zavidnosti med Nemci sami. Krščanski socijalni bi hoteli najizdatneje izkoristiti, kaj ugodni jim položaj, vsled česar so nemške protiklerikalne stranke naravnost razdražene. Prvi zahtevajo za se baje tri važna ministerstva: finance, železnice in trgovino. Temu pa se drugi vpirajo napodločneje in zahtevajo, naj vstane pri stari posesti strank na portfeljih. Nemške liberalne stranke niso ozlovoljene samo radi tega, ker jim hočejo krščanski socijalci prepustiti le dve mesti v ministerstvu, ampak tudi radi tega, ker jim hočejo dati ravno oni ministerstvu, ki sta tudi politično najbolj eksponirani in katerih voditelji morajo biti najhuje boje proti zahtevam Slovanov. To sta pravosodje in nauk.

V sled teh frikcijs in te zavisti med nemškimi strankami postaja sestava parlamentarnega ministerstva silno težavna in se kriza pojostuje, tako, da je že možno, da dobimo uradniško ministerstvo v baronom Bienenrthom na čelu.

Seveda ne pripisuje takemu ministerstvu nikdo več nego nekoliko tednov življenja in potem bi se pričelo z nova borba, za portfelje, čas intrigiranja in rovarjenja enega proti drugemu.

Jugoslovani proti svojim nasprotnikom.

Dunajski listi imajo naslednje poročilo: Kakor poročajo iz jugoslovanskih parlamentarnih krogov, se je med voditelji obeh slovenskih strank že izvršilo odločno približanje. Dotična posvetovanja so imela, kakor se zahtuje, pozitiven uspeh in se torej sme smatrati kot stalno dejstvo, da se obe jugoslovanski stranki, ki sta se dosedaj v državnem zboru zbirali v različnih klubih, v prihodnji parlamentarni kampanji združita v taktičko enoto, v kateri bosta skupno nastopali. Novi jugoslovanski „blok“ bi štel 37 članov, in jugoslovanski poslanski krogi upajo z gotovostjo, da bo nova zveza zamogla koristiti avstrijskih Jugoslovancev ne le v parlamentu, marveč tudi nasproti vladi odločnejše braniti nego je to bilo dosedaj mogoče.

Splošni penzijski zavod.

Sobotna „Wiener Zeitung“ je objavila razglas ministerstva za notranje stvari od 5. t. m. o teritorialni razdelitvi in določbi sedežev deželnih oblasti penzijskega zavoda, ki se imajo ustanoviti glasom § 53, zakona od 16. decembra 1906, drž. zak. št. 1 ex 1907 glede pokojninskega zavarovanja uslužbencev, nahajajočih se v privatnih službah in nekaterih tudi v javnih službah. Razglas se glasi:

„Izvrševaje § 53 zakona od 16. decembra 1906, drž. zak. št. 1 ex 1907, se po zaslišanju tozadevnih deželnih odborov odreja ustanovitev sledečih deželnih oblasti penzijskega zavoda in se določa njih okrožje in sedež, kakor sledi: 1) Dve deželni oblasti na Češkem, obe s sedežem v Pragi; deželna oblast I. obsega deželnozborske volilne okraje 1 do 75, deželna oblast II. deželnozborske volilne okraje 76 do 130; 2) deželna oblast za Niže Avstrijo s sedežem na Dunaju; 3) deželna oblast za Gorenje Avstrijsko, Solnograško, Tirolsko in Predaleško s sedežem v Solnogradu; 4) deželna oblast za Štajersko in Koroško s sedežem v Gradcu; 5) dve deželni oblasti za Moravsko, obe s sedežem v Brnu; deželna oblast I. obsega zavarovance nemške narodnosti, deželna oblast II. zavarovance češke narodnosti in njihove delodajalce. Pripadnost k eni ali drugi deželni oblasti se ravna, ako je zavarovanec opravičen za volitev v državni zbor, po njegovi pripadnosti k enemu narodnih volilnih razredov in državnoborsko volitev, sicer pa po dani izjavi zavarovanca; 6) deželna oblast za Šlezijo s sedežem v Opavi; 7) deželna oblast za Galicijo in Bukovino s sedežem v Lvovu; 8) deželna oblast za mesto Trst in okolico, Goriško in Gradiščansko, Istro, Kranjsko in Dalmacijo s sedežem v Trstu.“

Na temelju §§. 58 in 93 navedenega zakona je minister za notranje stvari imenoval člene oziroma namestnike prvega odbora deželne oblasti v Trstu: a) načelnikom dr. Jurja Pitacco, magistratnega asessorja v Trstu; b) členu Leopolda Brunner, upravnega svetnika c. k. priv. mehanične predilnice v Ajdovščini; Josipa pl. Burgstaller, posestnika v Trstu; Silvija Cergli, trgovskega uslužbenca v Trstu; Alfreda Escher, veletržca v Trstu; dr. Jazneza Krek, državnega poslanca v Ljubljani; Karola Orin, uradnika pri trdki Mangold v Trstu; Rudolfa Schädinger, gozdarja v Kočevju; Silvestra Škerbinco, knjigovodjo v Ljubljani; Laderja Sulzer, uradnika pri „Rimone Adriatica di Sicurtà“; Mateja Vidovič, predsednika trgovske zbornice v Spljetu; c) namestniki: dr. Angela Ara, uradnika pri „Assicurazione Generali“;

Ivana Betizza, industrijalca v Spljetu; Hermana Bon, uslužbenca plinarne v Puli; Stefana Costomoni, trgovca v Trstu; barona Leona Economo, zasebnika v Trstu; dr. Karola Ennenkel, tajnika trgovinske in obrtne zbornice v Trstu; Karola Pollak, tvornicarja vonja v Ljubljani; dr. Otokarja Rybář, odvetnika in državnega poslanca v Trstu; Etbina Schollmayer-Lichtenberg, gozdarja kneza Schönburga v Szezniku; Afionza Stadler, prokurista v Trstu.

Hrvatska.

Pojačenje orožništva v Zagrebu.

V soboto je z dežele prispelo v Zagreb 80 orožnikov v pojačenje tamošnje orožniške postaje.

Ločitev Reke od senjske škofije.

Reški „Novi List“ poroča, da se teh dni podasta reški župan dr. Vio in poslanec Richard Zanella v Rim, da pri papežu izprosi ločitev Reke od senjske škofije.

Nasilje Rauchovega režima.

S Sušaka nam pišejo: V soboto zvečer se je tu dogodilo nekaj, kar kričeče osvetluje nasilnost Rauchovega režima na Hrvatskem. V hotelu „Continental“ se je imela vršiti konferenca, na kateri je predaval g. Etbin Kristan „o temi individualizma in socializma“. Na konferenco je prišlo mnogo ljudstva brez razlike političnega mišljenja: inteligentov in uradnikov — kakor tudi predavane ni bilo političnega značaja.

Predavatelj je črtal človeka v družbi in zapreke, ki se stavljajo na pot pravemu in svobodnemu razvoju. Omenjal je tudi težkega položaja uradnikov, ki morajo delati tako, kakor jim nalagajo razni — eksponenti!!

Čim je zgovoril to besedo, je bilo konec zanimivemu predavanju in ta konec je z brutalnim nastopom storil zastopnik oblasti. Pristopil je namreč k Kristanu pristav Mažuranić, se legitimiral in rekel, da razpušča skupščino, da ne pušča dalje govoriti in pozivlja navzoče, naj se razidejo!

In vse to radi nedolžne besede „eksponent“! Vse to, ker je menil vladni zastopnik, da je predavatelj aludiral na Raucha, ki ga v obče imenujejo eksponenta madjarske vlade, za kar ga je vendar označil sam madjarski ministerski predsednik Wekerle.

V dvorani je nastalo neopisno razburjenje in orili so razni vskliki proti vladi in njenemu postopanju. Nikdo se ni hotel makniti iz dvorane; kar se je pojavilo kakih 30 orožnikov z nasajenimi bajonetami, ki so gonili navzoče iz dvorane. Nato pa je dospela nova četa orožnikov, na čelu jim sam okrajni predstojnik barou Zmajčić. Pisnu teh vrstic je zaklical neki gospod, naj se spravim ven. Odgovoril sem: Mari smo na Turškem ali v Sibiriji?! — in odgovor g. pristava Mažuranića je bil, da je zval orožnike, naj me aretirajo, kar se pa ni zgodilo, ker sem — bil blizu vrat! Ko je bila dvorana izpraznjena, je predstojnik Zmajčić obkolil s četo orožnikov ves hotel, kakor da je to kak razbojniški brlog. Ves Sušak je bil kakor v obsednem stanju in orožniki so zasedli tudi susaški most.

Po vsej poti od Sušaka do Reke je bilo orožnikov, ki so gonili pasante kakor kake hudodelce.

Aretiranih je bilo deset oseb in — Etbin Kristan, ki so ga pa ob 5. uri zjutraj po „šupu“ odpravili v Ljubljano. Kako se je postopalo pri tem, kaže dejstvo, da so nekega Nemca aretirali edino-le zato, ker je rekel, da bo o tem dogodku pisal v nemške novine.

Za naslednji dan, v nedeljo, je bil napovedan javni shod za 10. uro. Na shodu je imel govoriti Etbin Kristan o političnem položaju in splošni volilni pravici. A ker so ga — kakor rečeno — v soboto zvečer aretirali, je bil brzojavno pozvan iz Zagreba socijalist Demetrović. Shod je bil naznanjen o pravem času in ni okrajna oblast izdala nikakega protinaloga. Dvorana je bila natlačena polna in Demetrović je začel svoja izvajanja. A ni še govoril 5 minut, kar je vstopil v dvorano baron Zmajčić ter začel že na vratih kričati. V imenu zakona...! Med obistvom je silno zavrelo radi takega postopanja. Delavci so burno protestirali, izšli za to, ker okrajni predstojnik ni stopil — kakor je povsodi navada — v nikake dogovore s sklicevalci shoda, marveč je le kričal, da je shod razpuščen. Ker se občinstvo ni hotelo umakniti iz dvorane, zgodilo se je kakor v soboto zvečer: udrla je v dvorano kakih 26 orožnikov, ki so z nasajenimi bajonetami razganjali ljudi. Le treznosti delavcev se je zahvaliti, da ni prišlo do krvavih dogodkov. Demetrović pa, ker je zahteval pojasnila radi takega postopanja, je dal Zmajčić enostavno aretirati! In potem šele, ko se je dogodilo to nečuvno nasilje, je bil sklicevalcu shoda dostavljen odlok oblasti, da je shod preposeden!

In zakaj? Edino zato, ker se je hotelo prepovedati; ker razloga ni bilo prav nikakega za to!! Ob 11. uri pa so Demetrovića iz straznice s fijkarjem odveli v — rapore. Občinstvo, ki je gledalo to, je priredilo aretiranim burne ovacije.

Očitno je, da se je to nezaslišano postopanje oblasti na Sušaku vsilo po nalogu Rauchovem, a odgovor delavstva utegne biti generalni škraj na Sušaku in na Reki. Kristanu ni Demetroviću niso dali v zaporih ni-

kake hrane, izlasti prepaden da je bil Kristan. Danes, v ponedeljek, so bile na Reki socijalistične manifestacije proti Rauchu in njegovemu nasilju. Ali tu so se zopet izkazali reški gionotti italijansimi: napadali so delavce, tudi dobili so zaslužen lekcijo od treznih Italijanov samih.

Odgovornost za take, sedanje dobe in moderne države nevedne dogodke pada seveda na tiste faktorje v Budimpešti, ki so takega trinoga, ki mu je nasilje začel in konec vse pravne modrosti, postavili na mesto, opremljeno s toliko oblastjo in močjo, skrajno lahkomišljenost je, ako se malemu otročiču daja nabasano puška v roko; v rokah takega človeka, kakšen je Rauch, pa je vladna oblast naravnost — dinmit, ki razbija vsako pedlago javnega moralnega in vspešnega življenja.

Drobne politične vesti.

Grški kralj Jurij, ki se mudi sedaj inkognito na Dunaju, odpotuje v nedeljo s kraljico Olgo v Rim, kjer oficijelno obiščeta italijanski dvor. Kraljeva dvojica ostane v Rimu tri dni in se nato vrne v Atene.

Dnevne vesti.

Deželna oblast za zavarovanje privatnih uslužbencev v Trstu. Na drugem mestu objavljamo naredbo ministerstva za notranje stvari o teritorialni razdelitvi in sedežih deželnih oblasti za zavarovanje privatnih uslužbencev. Po tej naredbi, bodo Trst in okolica Goriško in Gradiščansko, Istrsko, Kranjsko in Dalmacija združene s sedežem v Trstu.

K temu pripominja »Il Piccolo«: »To teritorialno združenje ne odgovarja željam, ki so jih svojedobno izrazile korporacije in lokalni interesi. Prevelika obsežnost in različnost odnosov, tudi jezikovnih, preveč raztegnjenega teritorija utegnela nepopolno vplivati na oblast. Tako sodimo tudi mi. Samo menimo, da je nezadovoljnost »Piccola« bolj prividna, dočim je bojazen na slovenski strani več nego opravičena, da dobimo sto oblastjo — kar se tiče zastopanja Slovanov — le zavarovalnico proti nevarnostem št. 11, ki tudi obsega Trst, Primorje in Dalmacijo, a vendar gospodarijo v njej Italijani, ker imajo ob volitvah suknjo in škarje v rokah, da majorizirajo — da si so v veliki manjšini — druge pokrajine, oziroma našo narodnost.

Da se nekaj takega res pripravlja, na to kažejo že osebe, ki jih je vlada imenovala kakor načelnike in člene (oziroma njih namestnike) prvega odbora deželne oblasti v Trstu. Najprej konstatujemo, da v obsežju te oblasti biva circa 1.300.000 Slovanov in le nekaj 300.000 Italijanov poslednjih je torej nekaj petina. A sedaj oglejmo si ljudi, ki jih je vlada imenovala. Predsednikom je imenovan trd in politično prononsiran Italijan. Od desetih odbornikov pa so le 3 Slovani: dr. Krek, Silvester, Škrbinec in Matej Vidočič. Od 10 namestnikov jih je 7 Italijanov in tudi le 2 Slovani (1 Nemec.) Iz vrst tržaških Slovanov ni imenovan noben odbornik in samo en namestnik (dr. Rybář), kar pa je tudi brez pomena, ker bo ta odbor posloval le do volitev, tako, da namestniki niti ne pridejo v položaj, da bi opravljali kako funkcijo. Pripomniti moramo, da je le prvi odbor imenovala vlada, dočim bodo — kadar se zavarovalnica konstituirala — nadaljni odbori voljeni od zavarovancev in delodajalcev. Le imenovanje načelnika (za dobo 5 let) bo tudi nadalje stvar vlade.

To imenovanje je nezaslišan afront ministerstva proti Slovanom Trsta, Istre, Goriške, Kranjske in Dalmacije. To je nezaslišano bagateliziranje, naravnost brezobrazno zapostavljanje slovenskega elementa na jugu. Vlada je pokazala kričevo pristranost in očitno animoznost s tem, da hoče, naj ima italijanske 3/4 ves aparat v rokah, slovenske 1/4 pa naj bodo obsojene v obnemoglost. In vrhu tega treba še pripomniti, da dr. Pitacco ne zna niti besedice slovenski ali hrvaški. Če je že hotela vlada imenovati Italijana, naj bi bila vsaj imenovala takega, ki bi znal deželne jezike.

Seveda bodo volitve. Ali že izkustva pri zavarovalnici proti nevarnostem nas uče, kaj to pomenja, ako imajo Italijani aparat v rokah, kako znajo volilno srečo — korigirati!

Vsaj sedaj, ko je ona sama imenovala prvi odbor, bi bila morala vlada s primerno izbero oseb dati nekaj migljaja, kake sestave odbora ona želi! Če ne drugega, bi bil to vsaj nekaj moralni pritisk. Tako pa dobimo zavarovalnico proti nevarnostem št. 2, kar se tiče preziranja našega življa. Plačevati bodo morali naši, gospodarili pa jim bodo drugi!! Jugoslovanski poslanci obeh klubov bi morali pač z vso odločnostjo nastopiti proti temu vladnemu činu.

Imenovanje izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole s hrvaškim učnim jezikom v Kastvu. — Z odlokom z dne 7. t. m. je imenovalo ministerstvo za uk in bogocastje izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole s hrvaškim učnim jezikom v Kastvu.

Za ravnatelja izpraševalne komisije, ki bo službovala do konca šolske leta 1910-11., je imenovan g. Francšek Frankovič, ravnatelj c. kr. učiteljskega v Kastvu.

Za ravnateljskega namestnika profesor Vladimir Nazor, za člane komisije: prof. Ja-

kob Jakac in Matija Šepić, vadniški učitelj Ivan Sprachmana, suplent Adolf Vandruš, okrajni šolski nadzornik v Krku Dragotin Prihbil, voditelj pripravljavnice v Kastvu Anton Ryšlavý in nadučitelj v Opatiji Avgust Rajčić.

(Zopet ena zadruga prešla v slovenske roke! Visoka kriza.) — Iz sv. Kriza nam pišejo: Svojedobno so takozvani »cikarijaši« (odpadniki in izdajice) ustanovili zadrugo »Unione Cooperativa di Consumo«. Na običnem zboru, ki ga je imela ta zadruga dne 8. t. m., so spremenili pravila in ime zadruga, ki se bo glasila odslej »Konsumno društvo v sv. Krizu«. V nova pravila pa je prišla tudi določba, da 2% od vsakoletnega čistega dobička pripada družbi sv. Cirila in Metoda. Družabniki se nadejajo, da bodo ta njihov sklep posnemale tudi druge zadruga, da se družbi tudi na ta način zagotovi čim večji dohodek.

Letos imamo tu okoli 7 tisoč hektolitrov izvrstnega vina, ki je pa — na žalost — morajo kmetje sami piti po osmicah, ker ni kupcev. Na ta način imamo sedaj v naši vasi kar 10 osmic.

Konsumno Društvo si je nadelo tudi nalogo, da bo skrbelo za izvoz vina v čim večji meri ter se obrača do trgovcev z vinom in krčmarjev, naj se izvole obračati na društvo, ki jim bo drage volje preskrbelo najboljšo kapljico.

Tržaška mala kronika.

Poškujen samomor. Anton Bosco, star 47 let, zasebnik, bivač v ulici Pozzacchero št. 2 se je včeraj z žepnim nožem trikrat zabol v prsa in si ranil pljuča. Rane so nevarne. Zdravnik, ki je prišel z zdravniške postaje, mu je podelil prvo pomoč in ga dal prepeljati v bolnišnico.

Nezgod. — 42-letni hlepar Ivan Jeretič, stanujoči v Via dell'Ospedale št. 4, si je danes dopoldne pri delu težko ranil levo roko in je bil z rešilne postaje prepeljan v javno bolnišnico.

44-letna kuharica neke gostilne v ulici della Madonna, Marija Gaberšek, padla je danes dopoldne, ko je stopila na okno, da odpre oknice, na ulico in se ranila na glavi. Rešilna postaja ji priložila obvezo.

Koledar in vreme. Danes: Martin škof. — Jutri Martin pap. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 6 Cels. — Vreme včeraj: burja, deloma jasno. — Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi v nedeljo dne 15. novembra veliki Varleté koncert v dvorani »Konsumnega društva« v Rojanu. Na vspredu so vsakovrstni kupleti, šaljivi prizori in igre. Vstopnina 50 st. Sedeži 20. Po koncertu ples do polnoči. Vstopnina gospodje 1 kr., dame 40 st.

(Podporno društvo za slovenske viško-košolce v Gradcu) bo imelo v soboto, 14. novembra, ob 8. zvečer v hotelu »Steinerhof« svoj 12. občni zbor po tem sporodu: 1. poročilo odbora o delovanju v lanskem šolskem letu; 2. eventualne volitve; 3. eventualni predlogi. Vsi prijatelji društva so dobro došli!

Novi društvo. — C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva »Pogrebno in podporno društvo« s sedežem v Bazovici.

Pri blagoslovljenju hiše gospoda Iv. Mezelka v Repentabru so darovali gospodarji 4. — krone za moško podr. sv. Cir. in Met. Srčna hvala. Denar hrani upravništvo.

Prodajalnica manufaktur. blaga

Enrico De Franceschi

Filijalka ulica delle Poste št. 10

je prejela za jesensko in zimsko serono

bogato izbero blaga

za ženske obleke

pletenice, fuštanjev, trliža in izdelanega

perila za moške in ženske.

Čaj tisočeri cvet

izvrstno domače sredstvo, ki ne bi smelo manjkati v nobeni družini. Ta čaj je sestavljen iz mnogih zelišč, korenin in cvetlic ki povzročajo prebavljanje in tek. — Isti uničuje ubadanja in krče v želcu, naplavljanja prebavne kislino itd. — Zavejček z navodilom kako kremo doblja se v odlikovani lekarni

PRAXMARER (Ai due Mori)

Trst, Piazza Grande - Mestna palača. - Tel. 377

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA**

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošti. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošti, in zavoja

Novo pogrebno podjetje
Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perli.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drugi.**

Sourednika
išče vodstvo lista »Edinost«, Službo je nastopiti t a k o j. Zahteva se novinarsko prakso in tudi umevanje (če že ne popolno poznavanje) italijanskega jezika. Poznavatelji kakega drugega slovanskega — v prvi vrsti hrvatskega ali češkega — jezika in stenografi imajo prednost.
Plača in drugi pogoji po dogovoru. Ponudbe je doposlati uredništvu tega lista.

Namizna jabolka
v kakovostih po kron 10, 12 in 14 — za 100 kg s kolodvora Litija razpošilja v vsaki množini po povzetju J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji — (Kranjsko). Korbica 5 kg franko K 2 po povzetju.

Prodajalnica zgotovljenih oblek
za moške in ženske.
Obleke za otroke
od 70 do 80 krajcarjev naprej.

Amelia Martinico
Trst, ulica Barriera vecchia št. 19

G. Kehiayan
TRST — Corso št. 23
Ni potrebno naročati na Dunaju

URE
nikelne od K 4 naprej
srebrne " " 9 "
zlate " " 26 "
PRSTANI
14 karatni od K 6 naprej
14 " 11 diam. " 10 "
BUDILKE
garantirane od K 3.50 naprej
Vrhu tega bogata izbira zlatih in srebrnih veržic, uhanov, Breches itd.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi
Kollar & Breitner
Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol
za sedaj priznana kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem lamarinu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolska olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Cine-Music-Hall-Mondial
Edini v Trstu. Ul. dell' Istria 6, Hrib sv. Jakoba. Edini v Trstu.

Žive in govoreče slike.
Vsako soboto in sredo nov vspeh, absolutne novosti.
Od srede 11. do petka 13. novembra:

BRETONSKE AVBE CINEMUSIC:
jako interesantno. — Iz resnice.
Maščevanje carinarja
Zaloigra.
ČAROVNICA GOLOBOV
fantazija.

MIRELLA
velik vspeh.
Rojstni dan moje ranjke soproge komično.

ANTON SKERL
mehanič, zapriseženi izvedenec
TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles »Puch«

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, luči in prodaja gramofonov, zvončkov, in fonografov. Zaloga priprav za točlti piv. Lastna delavnica za popraviljanje štr. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON št. 1734.

CARLO GORTAN Zaloge olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno. TELEFON 865.

Plesna šola se bo vršila danes v sredo ob 8 1/2 uri zvečer v „Čitalnici pri sv. Jakobu.“ Glasbena šola. — Opozarja se vse one gospice ki se želijo še upisati v to šolo, da se bo danes v sredo od 6—8 ure zvečer vršilo vpisovanje v „Čitalnici“ pri sv. Jakobu (Campo S. Giacomo 51).

Tržaška gledališča:

Politeama. Sinočnja predstava opere „Favorita“, in ne „Traviata“ kakor je bilo včeraj po njejbi pomoti objavljeno, je bila dober umetniški večer in to vsled dobro razporeženih igralcev opere; med prvimi baritonist g. Stracciari, tržaškemu občinstvu dobro znani umetniški pevec se pred tremi leti je nastopil v operi „Traviata“ v ulogi četa. Njegov sonorni glas kar poveljuje duhu poslušalca, in to je dokaz, da ga je občinstvo navdušeno pozdravilo že v njegovem prvem nastopu v drugem dejanju.

Basist g. Ricciari z njegovim čisto intoniranim glasom, ki dokaj prijetno zveni na ušesa poslušalca; imeniten je toliko v višnjih kolikor v nižnjih nota.

Tenor G. Massa nima sicer močnega glasa, pa je dobro izurjen v istem.

G. Fracani je v komiki izvrstna igralca posejudo dober mezzo-sopran, a ne takega kakor ga zahtevajo posamezni slučajji v tej operi.

Med zbori in orkestrom je vladala ves večer vsestranska točnost. Gledališče je bilo do cela napolnjeno idličnega občinstva: vse lože in sedeži so bili še opoldne razprodani.

V splošnem opera je dosegla najlepši uspeh.

Danes odmor. Jutri druga predstava goriomenjene opere.

Književnost in umetnost

Osnovni navki o narodnem gospodarstvu se glasi naslov knjigi, ki jo je spisal c. k. finančni komisar Valentin Žun.

Knjiga, obsegajoča s kazalom vred 320 strani v osmerki, sprovaja čitatelja po dolej pri nas takorekoč še neorano polju narodno-gospodarske vede od osnovnih pojmov do najvišjih oblik iste ter prav radi priznavamo, da se je gospodu pisatelju posrečilo podati vkuib skopo odmerjenemu prostoru zadosti jasno sliko o navkih in zgodovinskem razvoju narodnega gospodarstva. Pomislite je, da je g. pisatelj moral orati ledino, kajti mi Slovenci še nismo imeli do sedaj sistema tečnega dela v narodnem gospodarstvu; radi tega sta mu terminologija in stilizacija morali provzročiti mnoge potoke. In vendar jih je gospod pisatelj srečno premagal, pri čemer nam je posebno drago, da moremo konstatirati, da se v svojem delu izogiba težkemu nemškemu doktrinarizmu ter da obdeluje snov v lahki in poljudni obliki. Glavni namen, ki si ga je postavil, ustvariti temelj, na katerem bo možno delati dalje na polju narodno-gospodarske vede, ki mora prodreti v vedno širje sloje našega naroda, je dosegel pisatelj popolnoma. Pomanjkljivosti dela, ki jih občuti pisatelj sam, kakor to naglašava v predgovoru, so naravne posledice prvega poskusa v Slovincih na tem polju.

Konečno podajamo še vsebino knjige po njenih poglavjih, ki so: Uvod (osnovni pojmi), predpogoji uspešnega razvoja gospodarstva, pridobivanje dobrin (produkcija), kroženje dobrin (cirkulacija), razdeljevanje dobrin (distribucija), trošenje dobrin (konsumacija) in (zgodovinski razvoj narodnega gospodarstva). V poslednjem poglavju vodi gosp. pisatelj čitatelja od starega in srednjega veka v novi vek v poslednjem pa od merkantilizma, fiziokratizma, industrijalizma (Smith-ovega sistema) do socializma, komunizma, socialne reforme in drugih modernih narodno-gospodarskih šol — vse to seveda v tofiko, v kolikor mu to dopušta tesni okvir. Na zaključku knjige je dodano stvarno kazalo, ki čitatelju omogočuje da takoj najde v knjigi, česar išče. Pri skoraj vseh tehničnih izrazih je v oklepju dodan v stvarnem kazalu odgovarjajoči nemški tehnični izraz. Knjiga, ki jo je založila Narodna knjigarna v Ljubljani, stane 3 K, s pošto vred 3 K 20 stot.

Z ozirom na gori navedeno z dobro vestjo toplo priporočamo to knjigo Slovincem, ki se zanimajo za narodno-gospodarsko vedo.

Vesti iz Goriške.

V Bovu je umrl goriški oktobra t. l. veterana Radeckega Josip Pa her, ek. davč. sluga v pokoju. Mož je bil l. 1844 k vojakom vzet ter se je udeležil vojne l. 1848 in 1849 na Laškem in Ogrskem, kjer se je tako hrabro ponašal, da je bil odlikovan z veliko in malo svetinjo za hrabrost.

Bil je tudi dlje časa v papeževi deželi. Potem je postal fin. tražnik in kasneje davkarski sluga v Bovu, kjer je služil v svojem rojstnem kraju od 1853 do 1900. Ob priliki vpokojenja po 58 službenih letih dobil je srebrni križec za zaslug. Odsel je torej tudi on v 85. letu svoje starosti k veliki armadi.

Zapustil je sina, c. k. nadpomočnika v Gradcu. — P. v. m!

Umri je v Gorici bivši tamošnji mestni fišik casarski svetnik dr. Aron Luzzatto v starosti 69 let.

Vesti iz Istre.

Deželnozborske volitve v Istri. Definitivni rezultat volitve za kmečke občine v petem volilnem okraju (glavno volišče v Buzetu) je nastopni: oddanih glasov je bilo 1559. Od teh so dobili potovalni učitelj Ivan Sanci 1556, župnik Simon Červar 1554, Gjurjo Červar 1, dr. Gržimić 1 in Ivan Bersa 1 glas. More se torej reči, da je narod oficijelnima kandidatoma pol. društva soglasno izrazil svoje zaupanje.

Umor blizu Matulj. Misoli petek zjutraj so ljudje našli blizu Matulj truplo neznanega človeka, ki je moral biti star kakih 30 let. Truplo je ležalo pokraj železniškega tira, a med petim in šestim rebrom je molelo vun držalo v prsih zabodenega moža. O tem so bili takoj obveščeni orožniki. Na mesto umorstva je kmalu potem prišla sodnijska komisija. Zdravnik je izjavil, da je udarec z nožem bil na vsak način silen in da je nesrečnik izdihnil takoj po udarcu. Drugih ran ali poškodb se na telesu ni našlo. Ta človek ni imel pri sebi ni vinarja. Na srajci, spodnjih hlačah in nogavicah so našli začetne črke R. S. Blizu trupla je ležal na tleh klobuk „Bersalino“. Truplo so prinesli na bližnje pokopališče, orožniki so pa šli na delo, da bi se pojasnila ta krvava tajna.

Vesti iz Koroške.

Slovenski odvetnik v Beljaku. V Beljaku se v kratkem naseli mlad slovenski odvetnik.

Razne vesti.

Moderna ječa. — V New-Yorku zidajo jetišnico, katera bo stala 50 milijonov kron. Bo pa tudi v njej čitalnica, gledališče, restorani za igranje in kasarna. Jetišnica bo tudi imela lastno godbo in izvrstno hrano.

Slovenska konferenca, ki bi se imela dne 16. decembra posvetovati v Varšavi ustanoviti vseslovenske razstave, je preložena na 16. januarja 1909.

Glavni dobiček jubilejne loterije za dobrovoljne namene orožništva in domobranstva v znesku 200.000 K je zadel restavratore „Zum roten Stadel“ v Breitenfurtu.

Naroden svet snujejo na Hrvatskem. Isti naj bi v vseh važnih narodno-gospodarskih, kulturnih in političnih vprašanjih družil vse Hrvate preko vseh strankarskih nasprotstev k skupnemu boju.

Neprilike Črnogore. Iz Kotora javljajo, da dva okraja Albanije to je: Miriditi i Malisiji ki štejeta skupno nad 100.000 pušk, zahtevala od Črnogore Podgorico, Bar in Ulcin. Vsi ti Albanci so katoliške vere. Sedaj se nahaja Črnogora v veliki nevarnosti, valed česar pojačuje svoje posadke na jugu Črnogore.

MALI OGLASI:
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Narodni greh napravi, kdor se pusti slikati drugje in ne v odlikovanem fotografskem ateljeju Antona Jerkiča v Trstu zraven velike pošte št. 10, v Gorici Gosposka ulica št. 7. — Svoji k svojim! 1267

Slovenski jurist vešč tudi nemščine, hrvaščine, v govoru primerno tudi italijanščine, stenograf išče službe v pisarnah. Ponudbe pod „DVAJSET“ na Inzeratni odd. Edinosti. 1776

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst, ulica San Antonio 1. Trgovina manufakturne blaga in malih predmetov ter suknja za ženske obleke.

Nova prodajalnica manufakturne blaga .:

EUGENIO DELLA TORRE

prej agent tvrdke F. CASTELLITZ e Successori G. SCATTIMBURGO

Trst, ulica Stadion 11, tik pekarnice Covacich

Veliki novi dohodi izdelanega perila za moške, ženske in otroke, kakorn. pr. srajce, pletenine, spodnje hlače, krila in predpasniki, ovrtniki, ovrtnice, zapestniki, nogovice itd. — IZREDNO NIZKE CENE.

Cantina familiare istriana

TRST - ulica Farneto št. 29 - Trst

prodaja svoja vina, z brezplačno postrežbo na dom, po sledečih cenah:

Črno istrsko prve vrste po . . . K — 60 | Pristni viški Opolo . . . po . . . K — 72

Belo — 72 | Črno dalmatinsko — 68

Vrhu tega je vedno preskrbljena z vsakovrstnim namiznim vinom v buteljkah. Vsa gori naznačena vina kemično so analizirana. Gostilničarjem in krčmarjem cene po dogovoru. M. CINIČ in Glavina.

Dve veliki sobi z uporabo kuhinje se odda v najem za 22 gld. mesečno. Ulica Fabbri št. 1, po Scala dei Fabbri na desni. Voda v hiši. 1889

Mlad uradnik išče sobo s hrano v bližini Balkana. Ponudbe s ceno Ina. od t. Edinosti. 1778

Odda se meblirana soba z dvema posteljama in brano v bližini južne železnice dvema poštenima delavcema. — Ulica G. Boccaccio 2, vrata 12. 1779

Gospica večja popolnoma slovensčine, kolikor toliko tudi italijanščine, zmorna strojepisja išče službe v pisarni. Ponudbe pod „Sedemnajst“ na Ina. odd. Edinosti. 1777

Istrsko vino proda se po ceni. Iščejo se kupe in krčmarji. Pojasnila daje Poreška klet (Cantina parentina) na Opčinah št. 176

Pult (visoka pisalna miza) malo časa rabljen, proda „Inzeratni oddelk Edinosti“ (via G. Galatti št. 18, pritličje — Narodni dom). 1784

Gospodična šestnajstletna, večja slovenskega, nemškega in nekol italijanskega jezika, katera je že eno leto služila kot uradnica pri neki tukajšnji tvrdki, išče službo. Ponuja dobra sprečevala. Naslov povč „Edinost“. 1877.

Stanovanje primerno išče mala družina (3 osebe) v bližini velike vojašnice. Prednost imajo stanovanja v novi hiši, ali ona, katera imajo vpeljano vodo in plin. Pogodba tudi za več let. Ponudbe pod „Tri osebe“ na Inzeratni oddelk Edinosti. 1721

Trst, ulica Pauliana št. 8, Trst

Zaloge dalm. vina

Prodaja se z jamčeno pristno, novo dalmatinsko vino lastnega pridelka iz Podstrane pri Spiljetu. — Brezplačno na dom po sledečih cenah:

Črno, po 61 st.	Belo, viško po 60 st.
Opolo „ 72 „	Istrsko „ 64 „

Filijalka (krčma) v ul. G. Rossini 10

Prodajalnica in pekarna
P. PETERNEL
je preložena iz ulice Giulia 76
v **Vrdelo št. 490**
Prodaja tobaka, katera je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wran, Josje zopet dovoljena
sodanemu lastniku **P. PETERNEL**

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Nad 40-leten vepoh
PASTIGLIE PRENDINI
od egotunjske sladke žkorje
znajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu
Počasne v kolajzami in diplome.
Zdravniško priporočane pri grlobah, kašlju hripavosti, kataru.
Podeljujejo pevecem in govornikom čist glas.
Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi.
Pasiti je na neposredno pomorjanja
ZARTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“

Arturo Petrucci pok. Ant.

kovač-mehanik za stroje in motorje
Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)
TRST, ulica Pondeares 10. Telefon 971.

Dr. ARNOLD KOLB
zobozdravnik, svojčas asistent
na dunajski polikliniki
prej v ulici della Zonta 7
sedaj Corso 14, I.
sprejema od 9.—1. in od 3.—6. popol.
Izdiranje zobov brez bolečin in plombovanje.
Umetni zobje po najmodernijih sistemih.

ANTON JOGAN, mizar

Sprejme vsakovrstna naročila in popraviljanja.

Ima vedno pripravljeno pohištvo za spalne in jedilne sobe ter kuhinje
TRST — ulica Farneto 45.

NAJBOLJŠA
namizna vina.

Prodajam najčistejšo in z jamčeno pristno vino, od 12 litrov naprej brezplačno na dom (za posamezne litre za poskušajo v orig. buteljkah 1 l. 8 stot. več, brez buteljke).

Pristni viški opolo po 68 st.
Črno dalmatinsko „ 66 „
Pristno viško belo „ 76 „
Istrski teran „ 56 „

Sprejemam pohititve (trž. pošte po povzetju) v sodih ne manjše od 54 litrov ter računam (sode posebej) 24 stotink manj pri litru.
Uzorec v vsaki posamezni upore prostin, da se pošlje 25 stotink v pralni znakah.
Ob prilikah spomnite se moje bogate zaloge butelj z sumecima vinom, sladkim dezertim in medicinalnim, kakor tudi z likerji in sirupi izvrstne kakovosti in po jako zmernih cenah.
Preprodajalcem popust.
E. JURCEV
Trst, Acquadotto št. 9.

V moji filijalki na Opčinah št. 176

prodaja se
pristno vino

iz mojih poreških kleti
Teran v sodih od 56 litrov . . . po 24 stot. liter
v steklenicah za dom . . . 36 „
v lokalni . . . 40 „
Beli burgundec v sodih 56 litrov . . . 32 „
v stekl. in v lokalni . . . 48 „
Za večje množine, cene po dogovoru
toliko na Opčinah, kolikor direktno v Poreču.

Udani **G. STANICH**
posestnik.

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga

Trst, ulica Foscolo 2

vogal Barriera vecchia
Vdobi se vsake vrste kave, sladkorja, riža, te-tonin itd. — Sladkor v prahu po 76 stotink.
Sprejmejo se naročila po pošti od 5 kg napre
vse po najzmernejših cenah.

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in okolici
Udani

J. ČERNE.

„Čistilo za čevlje“
GLOBIN
Zahvali, izrečno GLOBIN tvrdke Fritz Schult in A. G.
da najlepšo blščobo in vzdržuje usnje celo in mehko.
Zastopnik Alberto Tedeschi
TRST, Corso 4, III.

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Počakaj & 621. Hotel Balkan